

Ker je urednik listov sredi tega meseca odpotoval v sveto deželo, sprejel je začasno uredništvo

*dr. Ivan Janežič,
profesor bogoslovja.*

Nekdanji Francozi o Rusih.

V Lyonu je prišel na svetlo l. 1681. naučni slovník »Le grand dictionnaire historique«, ki piše o takratnih Rusih tako:

»Rusko je izmed največjih držav Evropskih. Tataři so ravnali z Rusi jako zaničljivo v preteklih stoletjih. Ruski knez iz Moskve je moral plačevati davke in razven tega je moral stopiti s konja ali z voza pred tatarskim poslancom, podariti mu skledo mleka, in kar je še čudnejše, moral je polizati mleko, kolikor se ga je razlilo slučajno po konjski grivi; moral je stati razoglav, ko je Tatar sedel. Pravijo, da so Rusi tako izurjeni strelci, da streljajo zveri v smreček, da ne prestrelé in ne preluknjajo kože. Rusi so sploh jako krepke postave, in njih plemenitaši se radi prikazujejo z velikimi trebuhi, debelost jim je znamenje plemenitosti. Radi nosijo dolge brade, če tudi nosijo jako kratke lase. Ne nosijo klobukov, ampak samo kape. Nezaupljivi so, izdajni in tako neusmiljeni, da celó rabeljska služba ni sramotna med njimi. Za kupčijo so dosti prebrisani, pa goljufija se ne kaznuje pri njih, ker jo imajo za prebrisanost. Jako so vajeni mraza in vročine, nič jim ne škoduje. Taki zgubidani so, da se vidi, kakor da jim je lenoba prirojena. Od tod pride, da je pijančevanje tako splošno med njimi, da je malo ljudij, ki bi bili trezni; pijó, da hočejo počiti. Svoje dni so se bili poprijeli tobaka tako čez mero in primero,

da jim je bil prepovedan l. 1634. jako ostro; tobakarji so bili tepeni z biči, in nosnice so kalali tistim, ki so ga smrkali. In vendar ga še uživajo, če tudi le na skrivaj. Ne kadijo pa iz pip, ampak iz volovskih rogov, ki imajo v sredi luknjo z majhno leseno posodico, kamor devljejo tobak. Sploh so tako neuljudni med seboj, da se nam ni treba čuditi, če so tako goveji tudi tujcem. Nečimernost in ošabnost je njih navadni delež: Zaničujejo ves svet in si domišljajo, da ga ni naroda, ki bi se jim mogel primerjati. Sicer pa so zadovoljni z majhnim, in kakor so vzrejeni v veliki ostrosti, trošijo le malo; ležé na tleh ali na klopéh. Jako so nagneni k tatvini, vendar ne morejo streči nagnjenju svojemu, ker je kraja hudodelstvo, ki se ostro kaznuje v njih deželi. Kratkčasijo se s tem, da se bijejo s pestmi ali s palicami, ali da tekajo po ledu po zimi. Njih plesi so smešni in celó tako okorni, da lahko rečemo, da medvedje, ki jih izučé za ples, lepše plešejo od njih.

Njih glavar se imenuje veliki knez ali car, kar pomenja kralj ali cesar. Ima jako velike dohodke. Prilastuje si vse imetje tistih, ki umró brez otrok. Pravijo, da jemlje bogatinom, ki mu ne morejo služiti ali v vojski ali kje drugje, po nekoliko imetja, ki ga ohrani za se ali pa dá kakemu uradniku. Moč carjeva je velika. On je gospodar življenja in imetja vseh podanikov, ki sami pri-

znajajo, da so njegovi sužnji. Rusi so zadovoljni, da znajo le pisati in brati. Kadar kak dolžnik ne more plačati dolga, postane suženj carjev ali pa kakega drugega, če tako car hoče. Kar se tiče vojne moči, moramo priznati, da je jako velika in da bi bila strašna za sosede, če ne bi navadno nedostajalo poveljnikom vnetosti, ali postavnosti, ali zvestobe. Če potrebuje car veliko vojakov, nabere jih lahko v kratkem času sto ali dvesto tisoč. Kadar mu je treba veliko vojakov, dolžni so mu jih plemenitaši preskrbeti in preživeti v primeri s številom svojih podanikov. Vojaki so vstvarjeni za trud in so zadovoljni z malim. Zapazilo se je, da se znajo bolj braniti, kadar so oblegani, kakor pa vojskovati se na planem; tudi vémo, da so bili skoro vselej premagani v redni vojski. Lahko se reče, da so pešci veliko boljši od konjnikov; zakaj dobro se boré, kadar so oblegani. To so pokazali, ko so branili Vilno. Niso pa tako pripravi, kadar je treba oblegati mesto; to so pokazali pred Smolenskom leta 1633., pa tudi drugje. — Jako je težavno ugajati naslovom carjevim, ka-

dar ima opraviti s poslanci, ker zahteva od njih neznansko veliko. Leta 1645. je napovedal vojsko Poljakom, češ, da mu niso dali vseh naslovov, ki mu gredó. Eden njegovih prednikov je pribil sè žebljem klobuk na glavo laškega poslanca, ker je bil pokrit vpričo njega. — Pravili smo že, da je nevednost Rusov izvanredna, in da je pri njih vse na to tudi namerjeno, zakaj v vsej državi nimajo visokih šol. Njih duhovniki ne pridigujejo nikoli, le kako berilo beró v cerkvah. Ker ne sprejemljejo radi tujcev med se, zato tudi ne znajo drugega jezika, kakor svojega. Učé otroke pisati in brati; in to zadošča, da je kdo učenjak.«

Tako so pisali Francozi o Rusih pred dvesto leti; zdaj pišejo, kajpada, drugače. In danes, ko režejo Francozi nošo vsi Evropi, uvajajo doma na francoskem kozaški kroj.

Nekdo ima lepo sliko

Strossmayer-jevo

na prodaj za (okrog) 30 gld. — Več se zvé pri uredništvu našega lista.

Zastavico v štev. 2. t. 1. so uganili:

Leop. Lenard, dijak v Ljubljani, prvi, ki bode torej dobival »Dom in Svet«; Anton Pleničar, šestošolec v Gorici; Ciril Goričan, bogoslovec v Celovcu; Božidar Kurhos, osmošolec v Gradcu; Zvonimir Dokler, osmošolec v Novem Mestu; Milan Mencinger, osmošolec v Novem Mestu; Ferdinand Verbič, dijak v Ljubljani; Anton Korošec, sedmošolec v Mariboru; Alojzij Korošec, četrtošolec v Mariboru; Anton Kovačič, osmošolec v Mariboru; Anton Skubic, tretješolec v Ljubljani. Nekdo jo je uganil, in naznanil rešitev tako-le:

Dasi sem krojač, a vendar vstvaril
Številkam tem sem črke prave
In ni mi žal le-te zabave,
Dobrotni Bog mi je podaril
Glavico, ki »bistro ume«,
In ker sem »radomislec«,
Zastavice rešujem
Ter si naročujem,
Kar znači novih črk devet:
»Dom in Svet«.

